

MOTTATT

23 FEB 2011

Samferdelsdepartement
Postboks 8010 Dep

0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
Sak nr: 11/162-2
Saksbehandler: Sverre Åril
Dir.tlf: 45 49 00 58Dato:
21.02.2011**Høring - Forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1008/2008
- revisjon av EUs tredje luftfartspakke**

Jeg viser til høringsbrev datert 22.12.2010 vedrørende gjennomføring av forordning (EF) nr. 1008/2008 i norsk rett. Jeg vil i det følgende knytte noen kommentarer til utkastet til forskrift om gjennomføring av forordningen.

1. Tilsyn med forordning 1008/2008 artikkel 23Forordning 1008/2008 artikkel 23 nr. 1

Jeg er positiv til at tilsynet med artikkel 23 nr. 1 i lufttransportforordningen foreslås lagt til Forbrukerombudet. Som departementet er inne på i høringsbrevet har jeg i flere år arbeidet med å sikre at flyselskapene gir fullstendige opplysninger om pris ved salg av flyreiser. I tillegg har jeg, gjennom mitt arbeid med å lede et felles europeisk prosjekt om flyskatter og avgifter, og ved nå å delta i en ekspertgruppe på fly gjennom Consumer Protection Committee, vært sentral i arbeidet med å evaluere kravene som følger av artikkel 23 nr. 1 i lufttransportforordningen.

Jeg fører allerede i dag et parallelt tilsyn med måten flyselskapene opplyser om skatter og avgifter i sin markedsføring etter markedsføringsloven. Det syntes som en naturlig forlengelse av denne tilsynsoppgaven at tilsynet med kravene som følger av lufttransportforordningens artikkel 23 nr. 1 legges til Forbrukerombudet.

Forordning 1008/2008 artikkel 23 nr. 2

Bestemmelsen i artikkel 23 nr. 2 er av en annen karakter enn bestemmelsens nr. 1 og har til formål å forhindre pris- og vilkårsbaserte skiller mellom nasjonale markeder. Bestemmelsen har klare sider mot prinsipper som er ment å ivareta hensynet til forbrukerne, som for eksempel kontraheringsplikten for næringsdrivende som tilbyr varer og tjenester til allmennheten og urimelig handelspraksis ved usaklig diskriminering, noe som taler for at tilsynet kan legges til mitt kontor. Jeg støtter derfor departementets forslag om også å legge tilsynet med artikkel 23 nr. 2 til Forbrukerombudet.

2. Sanksjonering

I utkastet til forskrift § 28 er det foreslått at personer eller foretak som ikke etterlever forpliktelser som nevnt i lufttransportforordningens § 23 nr. 1 kan ilegges tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr som nevnt i luftfartslovens §§ 10-42 fjerde ledd og 10-43. Jeg er av den oppfatning at det vil være mer hensiktsmessig om man knytter adgangen til å sanksjonere brudd på lufttransportforordningen til de eksisterende sanksjonshjemler etter markedsføringsloven.

Markedsføringsloven gir Markedsrådet og Forbrukerombudet grunnlag til å gripe inn mot næringsdrivendes bruk av villedende og utilstrekkelig veiledende prisopplysninger jf. mfl §§ 7 og 8. Reaksjonsformen ved et slikt brudd vil være forbudsvedtak og vedtak om tvangsmulkt jf. mfl. §§ 40 og 42.

Forbrukerombudet fører i dag tilsyn med spesiallovgivning på flere områder. Hjemmelen til å ilegge sanksjoner for brudd på slik lovgivning er på andre områder knyttet til sanksjonsbestemmelsene i markedsføringsloven. Markedsføringslovens § 34 første ledd andre punktum slår blant annet fast at Forbrukerombudet skal føre tilsyn som Forbrukerombudet er tillagt etter annet regelverk.

Jeg anser det derfor som hensiktsmessig å fastsette i forskrift at Forbrukerombudet skal føre tilsyn med reglene i lufttrafikkforordningen artikkel 23. Jeg mener imidlertid at man ikke bør knytte tilsynet opp mot sanksjonsbestemmelsen i § 28, slik man nå har foreslått i utkastet til forskrift § 3 (2).

Forbrukerombudet vil kunne føre sitt tilsyn med hjemmel i markedsføringslovens § 34 og ha mulighet til å gripe inn med forbudsvedtak og tvangsmulkt jf. mfl. §§ 40 og 42 hvis man fastsetter i forskrift at Forbrukerombudet fører tilsyn med lufttransportforordningens artikkel 23. En tilsvarende lovteknisk løsning er valgt i forskrift om kringkasting § 1-8. Jeg er av den oppfatning at dette vil være den beste løsningsmodellen når Forbrukerombudet er foreslått å skulle føre tilsyn med lufttransportforordningens artikkel 23.

Alternativt kan det tenkes at Forbrukerombudet kan føre sitt tilsyn etter det såkalte "lovstridsprinsippet", som er utviklet i praksis etter markedsføringsloven. Se nærmere om lovstridsprinsippet i Ot.prp. nr. 55 2007-2008 pkt. 3.3. Modellen er blant annet brukt der spesiallovene ikke inneholder håndhevings- og sanksjonsbestemmelser, men der man i forarbeidene forutsetter at Forbrukerombudet kan gripe inn mot lovstridige handlinger i regelverk som beskytter forbrukerinteresser med hjemmel i markedsføringsloven.

Inngripen etter brudd på markedsføringslovens § 8 første jf. fjerde ledd, som setter krav til hvordan prisen skal oppgis i markedsføringen, vil ha mange likhetstrekk med spesialbestemmelsen i forordningens artikkel 23 nr. 1. Brudd på bestemmelsene i markedsføringsloven kan sanksjoneres med forbudsvedtak og vedtak om tvangsmulkt jf. mfl. §§ 40 og 42. Det vil etter mitt syn derfor være hensiktsmessig, både for å unngå parallell kompetanse og for å sikre mest mulig likebehandling av ellers like tilfeller, at sanksjonshjemmelen for brudd på lufttransportforordningen legges til mfl. §§ 40 og 42.

I utkastet til forskrift § 28 legges det opp til at det også skal gis muligheten til å ilegge overtredelsesgebyr som nevnt i luftfartslovens § 10-43. Jeg er av den oppfatning at

den mest proporsjonale reaksjonen ved brudd på bestemmelsene i artikkel 23. nr. 1 og nr. 2 vil være forbudsvedtak og tvangsgebyr jf. mfl §§40 og 42. Jeg mener en slik reaksjon både vil være tilstrekkelig for å gripe inn ovenfor denne typen lovbrudd og vil tilfredsstille kravene som stilles etter artikkel 24 i lufttransportforordningen om reaksjoner.

En hjemmel for Forbrukerombudet til å føre tilsyn ut fra sanksjonsbestemmelser i luftfartsloven vil i tillegg kunne skape en uklar situasjon i forhold til de næringsdrivendes klageadgang på Forbrukerombudets vedtak. Det vil derfor være mest forutberegnelig om vedtak blir fattet med hjemmel i markedsføringsloven og med den allerede etablerte klageadgangen etter lovens system.

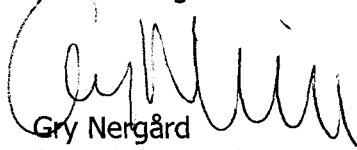
3. Økonomiske og administrative kostnader

Flyselskap basert i Norge forholder seg i dag stort sett til kravene som følger av markedsføringsloven og av artikkel 23 nr. 1 i lufttransportforordningen. Dette vil imidlertid kunne endre seg, og tilsynet med bestemmelsene i artikkel 23 nr. 1 vil derfor kreve at jeg følger utviklingen på dette området. Tilsynet med bestemmelsen i artikkel 23 nr. 2 vil være et nytt tilsynsområde for Forbrukerombudet der det naturligvis også kreves at utviklingen følges.

Jeg har gjennom mitt arbeid i Consumer Protection Committee blitt kjent med at det i regi av den europeiske kommisjonen er etablert en arbeidsgruppe for myndigheter med ansvar for gjennomføringen av forordning 1008/2008, der blant annet gjennomføringen av forordningen og tolknings spørsmål i forhold til denne vurderes, herunder spørsmål i forbindelse med håndhevingen av forordningens artikkel 23. Det må derfor påregnes at jeg vil måtte avsette noe mer ressurser for å kunne delta i dette arbeidet.

Det syntes på denne bakgrunn som om jeg, i hvert fall i en periode, vil kunne påregne økt ressursbruk på bakgrunn av tilsynet. Jeg anslår at dette vil kunne dreie seg om kostander tilsvarende ca. et halvt årsverk.

Med vennlig hilsen

Gry Nergård
forbrukerombud

Kopi:

Barne- likestillings og inkluderingsdepartementet, Postboks 8010 Dep. 0030 OSLO